

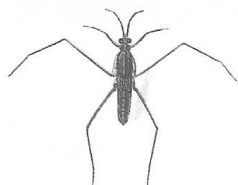
Vodní bezobratlí – ZJEDNODUŠENÝ ORIENTAČNÍ ATLAS

KMEN : ČLENOVCI

Třída : Vzdušnicovci (řád : hmyz)

1. BRUSLAŘKA (b. obecná)

Souhlasný pohyb dvou párů zadních končetin;

velikost 15-20 mm

2. JEHLANKA VÁLCOVITÁ

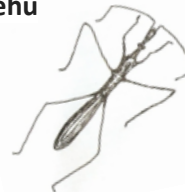
Výskyt ve vodě, na bahnitých březích i na dně mírných toků a stojatých vod

velikost 30-40 mm

3. VODOMĚRKA

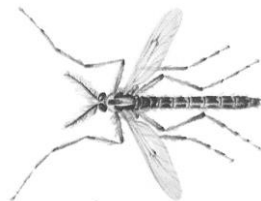
Pohybuje se po vodní hladině hlavně poblíž břehu

velikost 10-12 mm

4. PAKOMÁŘI

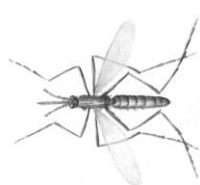
Létají nad vodou často ve velkých rojích (nesají krev)

velikost 50-60 mm

5. KOMÁŘI (nejčastější k. pisklavý)

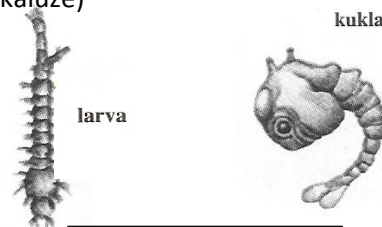
Samečci se živí nektarem z květů, pouze samičky sají krev;

velikost 5-7 mm

6. KOMÁŘ - LARVA + KUKLA

Vyvíjí se ve vodě, těsně pod hladinou (i kaluže)

velikost 5-7 mm

7. PAKOMÁŘ - LARVA

Známé pod názvem PATENTKY (některé druhy červeně zbarvené)

velikost 12-15 mm

8. JEPICE (v ČR několik druhů)

Žijí pouze jeden až tři dny, létají od května do července

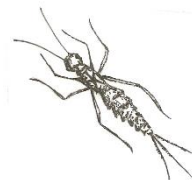
(světle hnědé zbarvení)

velikost 50-60 mm

9. JEPICE - LARVA

Žijí ve vodě i několik let; jejich výskyt je ukazatelem čistoty vody (bioindikátor)

velikost 10-30 mm

10. POŠVATKA

Létají pouze na kratší vzdálenosti, typické v horských a podhorských oblastech

velikost dle druhu 5-60 mm

11. POŠVATKA - LARVA

Žije cca 4 roky výhradně ve vodě, jejich výskyt je ukazatelem čistoty vody (bioindikátor)

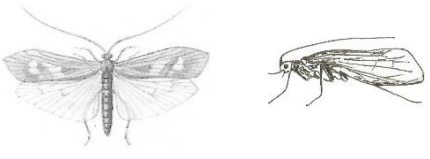
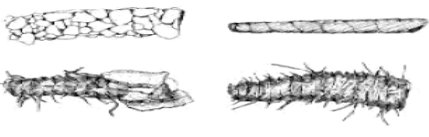
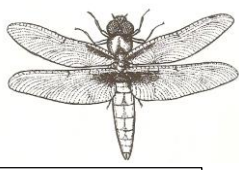
velikost dle druhu 5-60 mm

12. ZNAKOPLAVKA

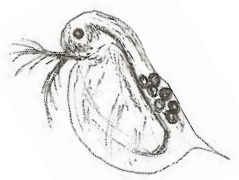
Pohyb ve vodě, zesponu k hladině (hlavou dolů)

velikost až 15 mm

13. CHROSTÍCI Ochlupená křídla, létají hlavně za soumraku v blízkosti čistých vod, vábení světlem velikost do 30 mm	14. CHROSTÍCI – LARVA Tělo ukryté ve schránce z různého materiálu (kamínky, zbytky rostlin...) velikost do 30 mm	15. ŠÍDLO Štíhlý zadeček, rozpětí křídel až 110mm; výskyt spíše jednotlivě (ne mnoho pohromadě) velikost 70-80 mm
16. VÁŽKA Samička a sameček mají odlišné zbarvení, vždy však široký zadeček, na křídlech (při odstupu z hrudi) tmavé skvrny velikost 40-45 mm	17. LARVA (nymfa) - VÁŽKA/ŠÍDLO Zadeček širší a kratší než u dospělců; žijí ve vodě, živí se dravě, využívají tzv. masku (vymrštitelný dolní pysk) velikost až 25 mm	18. MOTÝLICE (m. obecná) Poznávacím znakem jsou tmavá kovově lesklá křídla, v klidu složená nad tělem velikost 45-50 mm
19. MOTÝLICE - LARVA Žijí na stoncích a kořenech ponořených částí rostlin velikost až 25 mm	20. POTÁPNÍK + LARVA Dospělci mají výrazný žlutooranžový lem krovek a hrudi velikost 30-35 mm	21. KLEŠŤANKA Podobné znakoplavce X plavou hřbetem nahoru, mají silně obrvené končetiny velikost dle druhu 10-40 mm
22. VÍRNÍK Typický pohyb – krouží, víří v rychlém tempu po hladině; na zadečku má vzduchovou bublinku velikost 5-7 mm	Třída : Klepítkatci (řád : pavoukovci)	
		23. VODOUCH STŘÍBŘITÝ Jediný druh pavouka schopný přežít pod vodou – mezi chloupky na zadečku si pod hladinu nosí vzduch velikost 10-15 mm

Podkmen : Korýši

24. BERUŠKA VODNÍ Žije ve stojatých a mírně tekoucích vodách, významný vodní rozkladač velikost 8-13 mm	25. HROTNATKA (PERLOOČKY) Výrazné, viditelné složené oči a obrvená tykadla pomáhající v pohybu velikost 0,5-1mm	26. BUCHANKA Samičky dobře rozpoznatelné s 2 váčky vajíček po stranách zadečku velikost cca 2,5 mm
--	---	---

KMEN : KROUŽKOVCI**27. NITĚNKA**

Žije zavrtaná hlavou v bahně mírně tekoucích až stojatých vodách, organicky znečištěných až zahnívajících; **důležitá pro samočistící schopnost vody**

velikost až 50 mm

28. PIJAVKA LÉKAŘSKÁ

Parazit teplokrevných živočichů (saje krev) X P. koňská se paraziticky neživí, je dravá

velikost 100-150 mm

KMEN : PLOŠTĚNCI**29. PLOŠTĚNKA MLÉČNÁ/POTOČNÍ**

Rozdíl v utváření hlavové části poloprůhledné tělo; vyhýbají se světlu

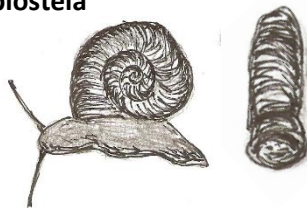

p. potoční

velikost 10-25 mm

KMEN : MĚKKÝŠI**30. OKRUŽÁK PLOSKÝ**

Nezaměnitelný druh, pravotočivá **ulita** ze stan zploštělá

velikost ulity cca 30 x 15 mm

31. PLOVATKA BAHENNÍ

Ulita pravotočivá, **vejčitá, ostře špičatá**; často přichycena slizem na vodní blance sval. nohou vzhůru

velikost ulity cca 50 x 30 mm

32. ŠKEBLE RYBNÍČNÁ

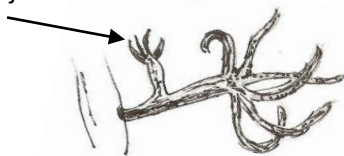
Oddělená pohlaví, jejich výskyt je ukazatelem čistoty vody (**bioindikátor**)

velikost lastury 200 x 100 x 50 mm

KMEN : ŽAHAVCI**33. NEZMAR**

Žije **přisedle na rostlinách**; z nožního terče často pučí (nepohlav. rozmnož.) nový jedinec

velikost těla (s rameny) 30 mm

Zdroje obrázků :

ČERNÍK, Vladimír, Vítězslav BIČÍK a Zdeněk MARTINEC. *Přírodopis 1: pro 6. ročník ZŠ a nižší ročníky víceletých gymnázií*. Dotisk 1. přepracovaného vydání. Praha: SPN, 2004, 104 s. ISBN 80-7235-068-4. (obr. 4, 5, 6, 7, 14)

KVASNIČKOVÁ, Danuše, Jan JENÍK, Pavel PECINA, Jiří FRONĚK a Jiří CAIS. *Ekologický přírodopis pro 6. ročník ZŠ a nižší ročníky víceletých gymnázií*. Olomouc: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-385-X. (obr. 1, 8, 13, 16, 17, 27, 28)

Kresba Karolína Nohýnková (obr. 2, 3, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 30, 31, 32, 33)